

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

**Χαιρετισμός του Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
κ. Πρόδρομου Προδρόμου στη συνέντευξη Τύπου
για την παρουσίαση του Λευκώματος *Ο ΗΡΩΑΣ ΤΑΣΟΣ ΜΑΡΚΟΥ*,**

Τετάρτη, 11 Μαΐου 2022, 11:00 π.μ.

Αίθουσα Εκδηλώσεων ΥΠΠΑΝ

Κυρίες και κύριοι,

Τιμώνμενοι συγγενείς του ήρωα Τάσου Μάρκου,

«Για τους μεγάλους, για τους ελεύθερους, για τους γενναίους, τους δυνατούς, αρμόζουν τα λόγια τα μεγάλα, τα ελεύθερα, τα γενναία, τα δυνατά», όταν σκεφτώ τον Τάσο Μάρκου μου έρχονται στον νου αυτοί οι σίχιοι του Εγγονόπουλου. Γιατί ο Τάσος Μάρκου είναι μια μεγάλη, γενναία, ελεύθερη μορφή στην Ιστορία του σύγχρονου κυπριακού Ελληνισμού. Σ' αυτό τον ήρωα που ενσάρκωσε το όραμα ελευθερίας της Κύπρου, ως ελάχιστο φόρο τιμής και αναγνώρισης, καταθέτουμε αυτό το ωραίο Λεύκωμα».

Με μεγάλη ικανοποίηση χαιρετίζω την τιμητική έκδοση για τον ήρωα Τάσο Μάρκου, μια από τις πλέον διακεκριμένες μορφές στη σύγχρονη Ιστορία του τόπου μας. Μέσω της τιμητικής αυτής έκδοσης, η Πολιτεία αποδίδει τα οφειλόμενα εύσημα και ανταποδίδει το χρέος της σε έναν σύγχρονο ήρωα που έχει αφήσει παρακαταθήκες ευψυχίας, αγωνιστικότητας και πατριωτισμού. Το εν λόγω Λεύκωμα δίνει την ευκαιρία στους/στις μαθητές/τριες να γνωρίσουν και να ενδιατρίψουν στη σύγχρονη Ιστορία του τόπου μας, να αποκτήσουν ιστορική γνώση, να αναπτύξουν ιστορική σκέψη και συνείδηση, κατανοώντας ταυτόχρονα και το χρέος τους απέναντι στην ημικατεχόμενη μας πατρίδα. Ειδικότερα, να καλλιεργήσουν μεταξύ άλλων, στάσεις, αξίες και αρχές, πολύτιμες για τους νέους του 21^{ου} αιώνα. Να συνειδητοποιήσουν το χρέος τους ως ενεργοί δημοκρατικοί πολίτες, οι οποίοι διαβιούν σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία, καθώς και να

αντιληφθούν την έννοια της φιλοπατρίας εν καιρώ ειρήνης. Αναμφίβολα, στη σύγχρονη εποχή της γενικότερης αμφισβήτησης και του υλισμού, προσωπικότητες, όπως ο Τάσος Μάρκου, ξεχωρίζουν για την ανιδιοτελή προσφορά τους στην πατρίδα.

Ο Τάσος Μάρκου αποτελεί πρότυπο αφοσίωσης και αγωνιστικότητας για όλους μας. Γι' αυτό, δίκαια κατέχει μία θέση στο Πάνθεον των Ηρώων. Ήταν παρών σε όλα τα καλέσματα της πατρίδας, στον Εθνικοαπελευθερωτικό Αγώνα του 1955 –'59, στην τουρκανταρσία του 1963, στο πραξικόπημα και στην εισβολή του 1974. Παρέμεινε πιστός στο χρέος του, τηρώντας ευλαβικά τον όρκο του Έλληνα αξιωματικού.

Τέτοιες μορφές έχει υποχρέωση να αναδείξει και το ΥΠΠΑΝ, στο πλαίσιο της γενικότερης πολιτικής του για την καλλιέργεια αυτόνομων νέων, διεκδικητών μιας ελεύθερης Κύπρου βάσει αρχών κράτους δικαίου.

Αφορμή για την τιμητική έκδοση του Λευκώματος υπήρξε η θεσμοθέτηση του μαθητικού διαγωνισμού «Ο ήρωας Τάσος Μάρκου», μετά από κατάθεση σχετικής πρότασης του ΥΠΠΑΝ στο Υπουργικό Συμβούλιο τον Απρίλιο του 2019. Ο εν λόγω διαγωνισμός θα διεξάγεται κάθε πέντε (5) χρόνια, με απώτερο σκοπό να γνωρίσουν οι μαθητές/μαθήτριές μας τη ζωή, τη δράση και τη θυσία του ήρωα της σύγχρονης κυπριακής Ιστορίας. Μαθητές, μαθήτριες και εκπαιδευτικοί απ' όλα τα σχολεία της Κύπρου αγκάλιασαν τον εν λόγω διαγωνισμό με ιδιαίτερη θέρμη, επιδεικνύοντας αξιοζήλευτη προσπάθεια.

Ο Τάσος Μάρκου γεννήθηκε στο Παραλίμνι, στις 17 Σεπτεμβρίου 1936. Ως μαθητής διακρινόταν για το ήθος, την εξυπνάδα αλλά και την ταπεινοφροσύνη του. Με την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα -σε ηλικία κοντά στη δική σας, αγαπητές μαθήτριες και αγαπητοί μαθητές- ορκίζεται από τους πρώτους και εντάσσεται στις ομάδες κρούσεως της ΕΟΚΑ. Τον Δεκέμβριο του 1955 καταζητείται από τις Αγγλικές Αρχές και καταφέρνει να διαφύγει στην Αθήνα. Εκεί, ξεπερνώντας όλες τις δυσκολίες, κατάφερε να εισαχθεί στη Σχολή Ευελπίδων, πραγματώνοντας έτσι το όνειρό του να φορέσει την τιμημένη στολή του Ευέλπιδος. Όμως, μέσα του η φλόγα για τη λευτεριά της Κύπρου μας σιγοκαίει. Έτσι, τον Νοέμβριο του 1958 ο Τάσος δεν δίστασε να εγκαταλείψει τη Σχολή Ευελπίδων, για να επιστρέψει στην Κύπρο και να ενταχθεί και πάλι στην ΕΟΚΑ. Για τον σκοπό αυτό, χρειάστηκε να περάσει από το Παρίσι, όπου φιλοξενήθηκε από συγγενείς του πριν φτάσει στην Κύπρο, όπου τον παρέλαβαν αγωνιστές και τον οδήγησαν

σε κρησφύγετο στη Λευκωσία, το οποίο διατηρούσε ο αείμνηστος Τάσος Παπαδόπουλος, υπεύθυνος της ΠΕΚΑ. Πήρε το ψευδώνυμο ο «Γκούρας».

Με το τέλος του απελευθερωτικού αγώνα του 1955, ο Τάσος Μάρκου αναχωρεί για την Αθήνα για να συνεχίσει τις σπουδές του στη Σχολή Ευελπίδων. Το 1961 επιστρέφει στην Κύπρο με τον βαθμό του Λοχαγού, για να υπηρετήσει τον νεοσύστατο Κυπριακό Στρατό, υπηρετώντας ως υπεύθυνος ασφαλείας του Προεδρικού Μεγάρου. Μπροστά στην τουρκική μεθόδευση για αποσταθεροποίηση της Κυπριακής Δημοκρατίας και για ανταρσία μέσω της Τουρκοκυπριακής Κοινότητας, τον Δεκέμβριο του 1963, στάθηκε βράχος και ηγήθηκε της άμυνας της Λευκωσίας. Τον Νοέμβριο του 1971 προάγεται σε Ταγματάρχη.

Το πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου 1974 βρίσκει τον Τάσο Μάρκου στην Κυθρέα. Βαθιά ήταν η προσήλωσή του στη Δημοκρατία και δύσκολος ο αγώνας του ενάντια στη Χούντα. Η τουρκική εισβολή βρίσκει τον Ταγματάρχη Τάσο Μάρκου να οργανώνει, με μικρό αριθμό εφέδρων, αμυντική γραμμή στην περιοχή του χωριού Χαμίτ Μάνδρες, όπου είχε προηγηθεί ρίψη αλεξιπτωτιστών από τις τουρκικές δυνάμεις εισβολής. Ο Ταγματάρχης αναλαμβάνει και την εξουδετέρωση του θύλακα Μπέκιογυ. Τα ξημερώματα της 14^{ης} Αυγούστου 1974, το Τάγμα του Τάσου Μάρκου δέχεται ανελέητο βομβαρδισμό από την τουρκική αεροπορία. Η μάχη ήταν άνιση, αλλά ο ηρωικός ταγματάρχης και οι άνδρες του αμύνονται με πείσμα και ηρωισμό.

Ο λιονταρόψυχος Ταγματάρχης έμεινε στον ματωμένο Πενταδάκτυλο άγρυπνος φρουρός της Λευτεριάς, να φυλάγει τις Κυπριακές Θερμοπύλες και να θυμίζει σ' όλους εμάς το δικό μας βαρύ εθνικό χρέος για τη σκλαβωμένη πατρίδα μας.

Ανδριάντες του ήρωα έχουν τοποθετηθεί στη Λευκωσία και στην πλατεία Αγίου Γεωργίου, στο Παραλίμνι. Προτομή του κοσμεί την Αίθουσα Κύπρου στο Πολεμικό Μουσείο Αθηνών. Το όνομά του έχει δοθεί στο Δημοτικό Στάδιο Παραλιμνίου και στο μεγαλύτερο στρατόπεδο της Εθνικής Φρουράς, στην Κλήρου.

Πολλά σενάρια είδαν το φως της δημοσιότητας όλα αυτά τα χρόνια και αγκάλιασαν τον θρύλο *Τάσο Μάρκου*. Στη διάρκεια όλης αυτής της προσπάθειας γινόταν καταγραφή μαρτυριών που έφεραν τον Τάσο Μάρκου να είχε καταφέρει να επιζήσει τουλάχιστον μέχρι το φθινόπωρο του 1974.

Αναντίλεκτα, ο αγωνιστής Τάσος Μάρκου έθεσε το καλό της πατρίδος του πάνω από το προσωπικό του όφελος. Επέλεξε συνειδητά να παραμείνει πιστός στο χρέος προς την πατρίδα και να αντιμετωπίσει τους τούρκους εισβολείς στην πρώτη γραμμή. Με την πράξη του αυτή έδωσε στις νεότερες γενιές μαθήματα ηρωισμού, αυταπάρνησης και αυτοθυσίας.

Θερμές ευχαριστίες οφείλονται σε όλους/ες οι οποίοι/ες συνέβαλαν στην έκδοση του Λευκώματος «Ο ήρωας Τάσος Μάρκου» και ιδιαίτερος προς τον τέως Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, κ. Κώστα Χαμπιαούρη, ο οποίος είχε και την αρχική ιδέα για την υλοποίηση της συγκεκριμένης έκδοσης.

Πολλές ευχαριστίες εκφράζονται επίσης προς όλους/ες τους συντελεστές και ιδιαίτερα στον ακαδημαϊκό δρα Πέτρο Παπαπολυβίου, στη Διευθύντρια της εφημερίδας «Η Σημερινή» κ. Πέτρα Αργυρού, καθώς επίσης και στον κ. Θάσο Σοφοκλέους, Πρόεδρο των Συνδέσμων Αγωνιστών ΕΟΚΑ, τόσο για τις εισηγήσεις/ομιλίες τους όσο και για την παραχώρηση δικού τους αρχειακού υλικού, το οποίο εμπλούτισε την έκδοση αυτή, καθώς και σε όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες των οποίων κείμενα και ποιήματα διανθίζουν την έκδοση.

Ευχαριστούμε θερμά την οικογένεια του ήρωα, ιδιαίτερα τον γιο του Πάρι Μάρκου, τόσο για την παραχώρηση του φωτογραφικού υλικού όσο και για την αगाστή συνεργασία.

Τέλος, ευχαριστούμε τα μέλη της Επιτροπής Έκδοσης, καθώς και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, τους λειτουργούς της Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων, για τον ζήλο που επέδειξαν για την υλοποίηση της έκδοσης αυτής, όπως επίσης και τα παιδιά του Μουσικού Σχολείου, από το Γυμνάσιο της Ακρόπολης και τους εκπαιδευτικούς τους, για το σημερινό όμορφο μουσικό πρόγραμμα της εκδήλωσης. Εκφράζω, τέλος, την αιώνια ευγνωμοσύνη της Πολιτείας για τα όσα πρόσφερε ο ήρωας Τάσος Μάρκου.